

Π ρ ό ς

Τόν Ἀξιότιμον κ. Διευθυντήν τῆς ἑφημερίδος " Προσφυγ-
ικός Κόσμος ".

Ἀ θ ῆ ν α ς

Ἀξιότιμε κ. Διευθυντά,
Ὅπως κάθε χρόνο, ἔτσι καί ἐφέτος, στίς 24 τοῦ μηνός Σεπ-
τεμβρίου, ἐγίνε ἡ Ἐπιμνημόσυνη ἑτησίᾳ ἑορτὴ ὑπέρ τῆς ἱερᾶς μύη-
τῶν προγόνων μας ἀπό μέρος τοῦ Σωματείου τῆς Ἀδελφότητος Ἱμε-
ραίων.

Ἡ ἐπιμνημόσυνη δέση ἐγίνε εἰς τὴν ἱστορικὴν Μονὴν Βλατά-
δων, εἰς τὴν γραφικὴν συνοικίαν τῆς Ἀκροπόλεως Θεσ/νίκης, ὅπου μέ-
σα σ' ἓνα κατανυκτικὸ περιβάλλον, θρησκευτικῆς μυσταγωγίας καί
μετὰ τὴν ἐπιμνημόσυνην δέση, οἱ ἐκκλησιαζόμενοι Ἱεραῖοι καί
φίλοι τοῦ Σωματείου μέ τὴν πνοή συγκρατημένη καί τὴν ψυχὴ συντε-
τριμμένη, παρηκολούθησαν τόν ἐπιμνημόσυνο λόγο τοῦ συγγραφέως καί
λαογράφου κ. Στάθη Εὐσταθιάδη, ὁ ὁποῖος μέ τὴν ἐμπνευσμένη ὁμιλία
του, ρίγη συγκινησεως ἐσκόρπισεν εἰς τὸ Ἐκκλησιασμα.

Ἐπειδὴ τὸ κείμενον τοῦ λόγου ἔχει λαογραφικὴν, Ἑθνικὴν
καί ἱστορικὴν σημασίαν καί συνεπῶς ἐμπίπτει εἰς τοὺς εὐρύτερους
σκοποὺς καί ἐπιδιώξεις τῆς ἀγαπητῆς ἑφημερίδος τῶν προσφύγων,
πιστεύομεν, ὅτι θά βρῇ θέσιν στίς φιλόξενες σελίδες της.

Μέ τὴν βεβαιότητα, ὅτι ἡ ἑφημερίς Ὑμῶν ἔχει ὡς κυρίαν
ἀποστολήν, νὰ περιβάλλῃ μέ στοργὴν καί ἀγάπην πάντοτε τὰ προσφυ-
γικά ζητήματα, ὡς καί τίς ποικίλες ἐκδηλώσεις λαογραφικοῦ καί
ἱστορικοῦ περιεχομένου, εἴμεθα εὐγνώμονες διὰ τὴν εὐγενικὴν ὑπο-
δοχήν, τῆς ὁποίας θά τύχῃ ἡ παρούσα μέ τὴν προσθήκην πολλῶν εὐ-
χαριστιῶν.-

Μέ ἀπειρὴ ἀγάπην καί σεβασμόν

Ὁ Πρόεδρος

τῆς ᾠ. Ἀδελφότητος Ἱμεραίων

ΧΑΡ. ΓΑΛΑΝΟΣ

" ΕΠΙ ΤΩ ΕΤΗΣΙΩ ΜΝΗΜΟΣΥΝΩ ΤΩΝ ΙΜΕΡΑΙΩΝ "

Τῆς Ἱστορίας ἐντολοδόχοι πιστοί καί τῶν ἐπιταγῶν τῆς συνειδήσεώς μας ὑποτακτικοί, οἱ Ἱμεραῖοι, πού τή γιορτή τούτη καθιερώσαμε, τοὺς νεκροὺς μας νά τιμήσωμε, σιωπηλοὶ γιὰ λίγο στή σιωπή ἄς βῇ τοῦ με, τήν ἱστορία τῶν προγόνων μας ἄς ἀναλογιστοῦμε, τήν θρυλική τους ζωὴ ἄς θυμηθοῦμε κι' ἐπειταστὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ μας ἄς ἀπευθυνθοῦμε καί θά αἰσθανθοῦμε τόσο ἐντονη τὴν ἀνάγκη ἀπὸ τούτη τὴν ἀναπόληση.

Ἀλλὰ εἶναι ἀνάγκη, συγκρατώντας γιὰ λίγο τὴ συγκίνησή μας, μὲ τὰ φτερά τοῦ νοῦ μας νά ταξειδέψωμε πίσω, στὸ παρελθόν, καί στήν ἀγαπημένη Γενέτηρα τὴν ψυχὴ μας νά προσγειώσουμε.

Γλυκειά Ἱμερα, τρισευτυχισμένη κάτω ἀπὸ τὴν στοργικὴ ματιὰ τοῦ ἀη-Γιάννη, τοῦ ἀκοίμητου Προστάτη σου, καί μὲ συμπαραστάτη σου τὸν αἰώνιο Καστρόλιθο, ἔλαμπες στὸ στερέωμα τοῦ Πόντου καί τῆς ζωῆς σου ἡ ἀνταύγεια - ἀστραφτερή - τὴ λάμψη τῶν παραδόσεων ἔδινε καί ἀπλετο φῶς στήν πορεία τοῦ μέλλοντος σκορποῦσε.

Γελοῦσε ἡ ζωὴ ξέγνοιαστη. Μὲ θεία ἔμπνευση καί μὲ ζηλευτὴ ἀρμονία, τὰ πουλιά τοῦ οὐρανοῦ τὴν ὁμορφιά σου, τὸν ἐρωτῆλο τόπο σου Ἱμερα ὑμνοῦσαν, ἐνῶ κάτω στή γῆ ἡ γλυκειὰ λύρα τοῦ Σαββέλη γλυκειές μελωδίες σκορποῦσε καί τὴν ἀτμόσφαιρα δονοῦσε.

Ἀνύποπτη ἡ ζωὴ γελοῦσε, ὅμως ποιά εὐτυχία τῶν ἀνθρώπων ἦταν αἰώνια; Σκληρὸ καί ἀναπάντεχο τῆς Μοίρας τὸ πρόσταγμα πρόβαλε, ξερριζωμὸ ἐσήμανε, ἀποχωρισμὸ ἀπὸ τὴν ἱερὴ γῆ. " Οἱ Ἑλληνο-Πόντιοι, ὕστερα ἀπὸ ζωὴ τριῶν χιλιάδων ἐτῶν, στήν ἀρχικὴ Πατρίδα θά γυρίσουν, στήν Ἑλλάδα ". Αὐτὸ ἦταν τῆς Μοίρας τὸ πρόσταγμα.

Περιθώρια στή σκέψη δέν μένουν. Καί ὁ νοῦς θολώνει. Βαθειὰ τραυματισμένη ἡ καρδιά τῶν Ἱμεραίων, μπροστὰ στή μοῖρα στέκει καί ἓνας θρῆνος στερνὸς τὴν τραγικότητα τῆς στιγμῆς φάλλει.

Ἀλλὰ ἡ μοῖρα σκληρὰ προστάζει καί δυὸ προνόμια τάζει. Γιὰ τοὺς νεκροὺς, μὰ καί γιὰ τοὺς ζωντανούς τὸ ἴδιο. - Σεῖς οἱ ζωντανοί, στήν Ἑλλάδα θά πᾶτε, προστάζει ἡ μοῖρα. Εὐμενὲς τὸ προνόμιο τοῦτο. " Ὅμως καί ἀπὸ τίς προαιώνιες ἐστὶς θά ξερριζωθῆτε!... Δυσμενὲς τὸ δεῦτερο προνόμιο. - Δυὸ καί τὰ προνόμια τῶν νεκρῶν. Σεῖς οἱ νεκροὶ κάτω ἀπὸ τὰ ἱερὰ χῶματα τῆς Γενέτηρας θά μέινετε. Ζηλευτὴ εὐμένεια τῆς μοίρας. Βαρύτερο ὅμως τὸ δυσμενὲς προνόμιο τῶν νεκρῶν. Ἡ ἐρημιὰ τῶν τάφων τους, τώρα πού φεύγουν οἱ ζωντανοί, ἐρημότερη γίνονται. "

Ἀλλὰ ἡ μοῖρα προστάζει καί οἱ Ἱμεραῖοι στερνὴ φορὰ μὲ θλιμμένη ματιὰ, τὸν ἀγαπημένο τόπο ἀγκαλιάζουν καί ὁ νοῦς σαστίζει.... Ποιοὶ τάχα τούτη τὴν τραγικὴ ὥρα εἶναι πιό εὐτυχισμένοι; Οἱ ζωντανοί γιὰ οἱ νεκροί;

Κάθε σκέψη τούτη τήν ὥρα μάταιη εἶναι.Κι' ἔρχεται ἡ ὥρα καί τό καρᾶβι σκίζει βαρειά τή θάλασσα.Βογχοῦν ἀπέλπιδα τά κύματα,συνταιριασμένα μέ τῆς καρδιάς τῆ θλίψης,ὥσπου κάποια ἀμρογιαλῖα φάνηκαν καί τῆς γλυκειᾶς μάννας ἢ ἡ ζεστή ἀγκαλιά τῆ θλίψης δέν ἄργησε νά διώξῃ."Ὅμως ἡ φλόγα τῆς νοσταλγίας ἄσβεστη ἔμεινε.

Χρόνια περάσαν,μά οἱ Ἱμεραῖοι δέν λησμονοῦν τή Γενέτηρα.Τιμοῦν τοὺς προγόνους,πού τήν δόξασαν,πού πότισαν μέ ἰδρωτά τά ἱερὰ χῶματά της,γιά νά ἔχουν στό τέλος μιᾶ ἀμοιβή μονάχα· νά μένουν θαμμένοι κάτω ἀπό αὐτά.

Τιμοῦμε τοὺς νεκροὺς μας,ἐντελώντας τό πιό ἱερό μας καθήκον,συνεχίζοντας τήν παράδοση ἀντάξιοι ἀπόγονοι Ἐκείνων.Συνεχίζουμε μιᾶ παράδοση,πού σέρνει στήν πορεία της ἡθικὲς ἀρχές καί ἀντιλήψεις - ἀξιότητες - αἰώνιες - χρυσές ἐλπίδες μπροστά στόν κίνδυνο τῆς μηχανοποιήσεως τῶν πάντων.Οἱ αἰώνιες αὐτές ἀξιότητες,πού θεμελιώνουν τόν ψυχικό πολιτισμό τοῦ λαοῦ μας,γιά τίς ὁποῖες δούλεψαν ἀναρίθμητες Γενεές καί πού σφυριλατήθηκαν ἀνά τοὺς αἰῶνες,προβαλλόμενες ἀντισταθμίζουν τίς παραζάλες καί τό νοῦ προσγειώνουν καί τήν καρδιά γαληνεύουν.

Τέτοιες ἀρχές διεισφόρῳσαν οἱ πρόγονοί μας,πού στήν ἱερή τους μνήμη εἶναι ἀφιερωμένη τούτη ἡ συνάθροιση καί ἡ Ἀδελφότητα τῶν Ἱμεραίων - συνεχιστῆς καί φορέας ὁμορφῶν παραδόσεων - βαδίζει τόν δρόμο τῶν πεπρωμένων,πού οἱ πρόγονοι ἐχάραξαν.

Χρόνια τώρα,ἡ Ἀδελφότητα,ἀναπτύσσει μέ τρόπο ὑπέροχο τήν ἀλληλεγγύη ἀνάμεσα στά μέλη της.Ἀρωγός καί συμπαραστάτης φτωχῶν μαθητῶν καί φοιτητῶν,μέ τίς περιωρισμένες οἰκονομικὲς της δυνάμεις,τούς ἀνακουφίζει καί τοὺς ἐνθαρρύνει.Κι' ὅταν οἱ καμπάνες σημαίνουν τή γλυκεῖα ἀνάσταση,μέ τό " Χριστός Ἀνέστη " κι' ὅταν ἔρχονται Χριστούγεννα,τῆς Ἀδελφότητας τῶν Ἱμεραίων δονεῖται ἡ ψυχὴ καί πάλλεται.Στό νοῦ ἔρχονται οἱ ἀνῆμποροι,οἱ ἀσθενεῖς,οἱ θλιμμένοι.Καί τότε καινούργια καθήκοντα προβάλλουν.Οἱ αἰώνιες ἀρχές - βιώματα τῆς ψυχῆς - εὐγενικὲς ἐξισώσεις γίνονται καί στόν Βωμό τῆς ἀνθρωπότητας προσφέρονται.

Τέτοιων παραδόσεων κληρονόμοι τῆς σήμερον,οἱ Ἱμεραῖοι,κληροδοῦνται τῆς αὖριον,μεταλαμπαδεύουν στοὺς ἐπιγόνους ἄσβεστη τή φλόγα τῆς Ποντιακῆς Ἰδέας - ἰδέας πού παίρνει φῶς ἀπὸ τό παρελθόν καί δίνει λάμψη στό μέλλον.

Βαρειά,μά ὁμορφὴ ἡ κληρονομιά τῶν προγόνων.Τούτης τῆς ὁμορφιάς λάτρες οἱ Ἱμεραῖοι,δραματίζονται τώρα νά ἀποκτήσουν μιᾶ ἰδιαίτερη στέγη.Θά εἶναι τό ἐπιστέγασμα μιᾶς σειρᾶς προσπαθειῶν."Ἄς ἐλπίσουμε καί ἄς εὐχηθοῦμε,ὅτι θά ἀποκτήσωμε τούτη τή στέγη,πού κάτω ἀπὸ τή στοργικὴ της σκέπη θά στεγάζωνται καί θά θερμαίνωνται ἰδέες,νοσταλγίες,παραδόσεις αἰώνιες καί ὅπου οἱ ἐπερχόμενες Γενεές - πιστὲς στίς ἰδίες παραδόσεις - θά συναντιῶνται,γιά νά αἰσθανθοῦν λίγες στιγμές

εὐτυχίας, ψυχικῆς ἀγαλλιᾶσεως, ποῦ θά δίνει ἡ συγκίνησις, ὅταν ἡ ψυχὴ θά φτερουγίζη, ἡ καρδίᾳ θά νοσταλγῇ καὶ ὁ νοῦς θά ἀναπολῇ.

Συμπατριῶται Ἱμεραῖοι ἀγαπητοὶ καὶ φίλοι εὐγενικοί, ποῦ τῇ γιορτῇ τούτῃ τιμῆσατε, εἶναι στενά, πολὺ στενά τὰ ὅρια τῆς ζωῆς τῆς καθ' ἑνὸς Γενιάς. Ἔτσι ἡ ἐκάστοτε ζωὴ Γενεᾶ, πιεζομένη ἀπὸ τὴν στενότητα τούτῃ, ἀδυνατεῖ νὰ συλλάβῃ τὸ βάθος ἀπὸ τὸ νόημα τῆς ζωῆς καὶ τῆς ὁμορφιάς τῆς τοῦ πλάτους. Ἀπὸ ἐδῶ πηγάζει ἡ ἀνάγκη, νὰ ἀφήσωμε λεύτερο τὸ νοῦν ἡμᾶς, νὰ ἀγαλλιᾶζῃ καὶ τὸ παρελθόν, ὅπου τὰ βιώματα τῆς ψυχῆς μας τίς ρίζες τους ἔχουν. Ἀνὰ ἀγνοήσωμε τὴν παράδοσιν, μὲ σκέψη νοθευμένη τὴν ζωὴ μας θά ρυθμίσωμε. Ἀντίθετα, ἂν δέν τὴν ἀγνοήσωμε, καὶ ἁρμονικῶς ὁ ψυχικὸς μας κόσμος θά λειτουργῇ καὶ ἀδιασάλευτος ὁ ἔθνικὸς μας πολιτισμὸς τὴν πορεία του θά ἐξακολουθήσῃ καὶ θά εἶναι ἔτσι συμβολὴ θετικώτερη στοῦ Πανεθνικοῦ, πανανθρώπινου πολιτισμοῦ. Νὰ γιὰτὶ δέν πρέπει νὰ ἀγνοοῦμε τὴν ἱστορίαν. Νὰ γιὰτὶ, πρέπει νὰ ρίχνωμε ματιές καὶ στοῦ παρελθόν. Νὰ γιὰτὶ, ἡ τιμὴ τῆς ἱερῆς μνήμης τῶν προγόνων καὶ ἱστορικὸν ἥρως εἶναι καὶ κοινωνικὴ ἀνάγκη ἀποτελεῖ καὶ τῆς ψυχῆς πάθος ἀποβαίνει.

Ἰδοὺ ἡ βαθύτερη σημασία τῆς ἐπιμνημόσυνης τούτῃς γιορτῆς τῶν Ἱμεραίων, ὅπου, πέρα ἀπὸ τὰ καθήκοντα, τίς ψυχικὰς ἐξάρσεις, πᾶνω ἀπὸ τοὺς ὑψηλοὺς δραματισμοὺς, πέρα ἀπ' ὅλα αὐτὰ, μιὰ ἀγάπη φλογισμένη, ποῦ σὲ ζεστή καρδίᾳ κοχλιάζει, ἡ ἱερὴ ὑπόσχεσις δίνει, θερμὴ πάντα νὰ κρατήσῃ τῶν προγόνων τῇ μνήμῃ. —